

festivalová recenzia – **program pre mladé publikum**

A AKO ANTARKTÍDA

Bábkové divadlo Žilina

autor recenzie: Marek Godovič

predstavenie na festivale Dotyky a spojenia:

22. 6. 2023 v Martine

Antarktída od A po Z

Tvorba pre deti vrátane tej divadelnej sa často odvíja od dobrodružných výprav do neznámych exotických končín, na vzdialené planéty, do magických priestorov. Všetky tieto atribúty má v sebe aj tajuplný kontinent Antarktída.

A práve ním sa dali inšpirovať tvorcovia z Bábkového divadla Žilina vo svojej inscenácii *A ako Antarktída*.

Autor scenára a režisér Jakub Maksymov zoznamuje malých divákov a diváčky (odporúčaný vek je od 7 rokov), ale aj dospelých s neznámou krajinou prostriedkami cestopisného alebo prírodopisného dokumentu. Vystupujú v ňom štyri polárne výskumníčky (Anna Homolka-Čitbajová, Barbora Juríčková, Miroslava Mravcová, Bibiana Tarasovičová), ktoré sa snažia realizovať svoj výskum v drsných životných podmienkach.

Ich každodenný život i antarktické objavy rámcuje hlas komentátora, ktorý vecne encyklopedicky vysvetľuje, čo sa na javisku deje.

Inscenátori využili v inscenácii prvky live (puppet) cinema, ktorými dokážu v okamihu preniesť divákov do rôznych prostredí Antarktídy, vytvoriť dobrodružnú atmosféru Amundsenovej expedície, či zaznamenať intímnu scénu odovzdávania vajíčka od samičky tučniaka k samčekovi alebo prvý nesmelý skok mladého tučniaka do oceána. Prítomnosť digitálnej techniky na scéne aj jej obsluhovanie herečkami nahrávalo faktu, že predstavujú výskumníčky, ktoré zaznamenávajú javy, ktoré vidia. Komické situácie, ako kriesenie zamrzutej kolegyne, či príchod očakávaného balíku s čajom a šálkami, striedajú scény s miniatúrnymi bábkami. To všetko zdynamizované striedaním encyklopedických hesiel, vďaka ktorým stále viac spoznáваме reálie života za polárnym kruhom. Od samotnej Antarktídy a jej obyvateľov, cez expedíciu, oceán až po polárnu žiaru. Tá sa postará

o svetelné finále, ktorá takmer rozprávково uzatvorí cestopisnú encyklopédiu. Deti spoznávajú známe i celkom neznáme fakty cez hravé a nápadité inscenačné formy.

S prekvapením pre niektorých (v sále zaznel obdivný povzdych) sa dozvedáme, že o vajíčko tučniaka sa stará samček niekoľko dní odovzdane čakajúci na samičku, ktorá odišla na lov. K tomu hneď komentár, tak (ne)podobný aj ľudskému svetu: Čo zažíva pri tomto čakaní samček? Odpoveď: Neistotu, nádej, nepohodu, nudu, nič alebo nevieme. Podobných vtipných odbočiek do vnútorného sveta obyvateľov Antarktídy je v inscenácii viacero.

Scénografia a bábkly Olgy Ziębińskiej vytvárajú svojbytný svet. Herečky si vystačia s poschodovou posteľou podobnou z množstva detských izieb, chladničkou či objemným balíkom. Predmety sa pred objektívom kamery stanú súčasťou nových prostredí: oceánom, v ktorom pláva s rybou bojujúci tuleň či snehovou planinou, po ktorej putujú miniatúrne postavičky polárnikov alebo tučniakov. Dôležitú rovinu vytvára nielen atmosferická, ale s hereckou akciou priamo prepojená, hudba či zvuky (Lazar Novkov). Tie sa s obrazom a herečkou takmer dokonale prepojili v scéne, keď výskumníčka sedí na posteli za plátnom, na ktorom je fotografia Amundsena. Prechádza sa herečkinými nohami po snehovej pláni pri znení charakteristických zvukov pre ten či onen druh snehu.

Inscenácia *A ako Antarktída* nevytvára dramatický rámec celistvého príbehu, ale reťazec súvislostí, ktoré diváci môžu pozorovať a spracovať ich do imaginatívneho a plastického obrazu. Obrazu o tajuplnom, drsnom, ale aj prekvapivo živom kontinente, na ktorom vzťah medzi človekom a prírodou zostal stále ešte zachovaný vo forme obdivu a rešpektu.